

ด่วนที่สุด

ทส ๑๑๐๑/ ๑๗๗๘



ทศ. 1/189
วันที่ 10 มิ.ย. 58
เวลา 14.20 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส15888
รับที่ : ๘12181/58
วันที่ : 10 มิ.ย. 58 เวลา : 13:52
ส.อ. กัลยา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๙ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างความตกลงระหว่างองค์การสวนสัตว์แห่งราชอาณาจักรไทย และสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า
แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่องการขยายเวลาความร่วมมือในด้านการวิจัยและอนุรักษ์หมีแพนด้า

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต ๑๓๐๔/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘
๓. ร่างความตกลงระหว่างองค์การสวนสัตว์แห่งราชอาณาจักรไทย และสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า
แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่องการขยายเวลาความร่วมมือในด้านการวิจัยและอนุรักษ์
หมีแพนด้า พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๘๐๕/๓๓๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอเสนอเรื่อง ร่างความตกลงระหว่างองค์การสวนสัตว์แห่งราชอาณาจักรไทย และสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่าแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่องการขยายเวลาความร่วมมือในด้านการวิจัยและอนุรักษ์หมีแพนด้า มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มอบหมีแพนด้า (Giant Panda) ให้ประเทศไทย จำนวน ๒ ตัว เพศผู้ชื่อ “ช่วงช่วง” และเพศเมียชื่อ “หลินฮุ่ย” ในฐานะทูตสันถวไมตรี เพื่อเป็นสื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ โดยองค์การสวนสัตว์นำไปเลี้ยงไว้ที่สวนสัตว์เชียงใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้โครงการวิจัยและจัดแสดงหมีแพนด้าในประเทศไทย ตามความตกลงระหว่างองค์การสวนสัตว์แห่งราชอาณาจักรไทย และสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่าแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (China Wildlife Conservation Association) เพื่อความร่วมมือด้านการวิจัยและอนุรักษ์หมีแพนด้า โดยมีกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๖) ซึ่งความตกลงฯ ดังกล่าวได้สิ้นสุดลงเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๖

๑.๒ คณะผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ เพื่อหารือเกี่ยวกับการเพิ่มพูนความร่วมมือในด้านการวิจัยหมีแพนด้าระหว่างไทย-จีน ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการขยายความร่วมมือเรื่องหมีแพนด้าในอนาคต โดยเห็นชอบที่จะให้หมีแพนด้า “ช่วงช่วง” และ “หลินฮุ่ย” ยังคงอยู่ในประเทศไทยต่อไป โดยประเทศไทยจะจ่ายเงินสนับสนุน

โครงการ...

โครงการอนุรักษ์หมีแพนด้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ทั้งนี้ ในกรณีที่หมีแพนด้า “ช่วงช่วง” และ “หลินฮุ่ย” เสียชีวิตในประเทศไทย ฝ่ายไทยต้องจ่ายเงินชดเชยในทุกกรณี ตัวละ ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ ประเทศไทยจะจ่ายเงินสนับสนุนกรณีมีลูกหมีแพนด้าเกิดใหม่ในประเทศไทยและอยู่รอดเกิน ๑๒ เดือน เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อครั้ง

๑.๓ ในคราวการประชุมคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ นายวิศิษฐ์ วิชาศิลป์ รองผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ ได้นำเรียนคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ทราบมติการประชุมคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ ครั้งที่พิเศษ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ ที่มีมติเห็นชอบในหลักการร่างบันทึกข้อตกลงเพื่อขยายเวลาอยู่ต่อประเทศไทยของแพนด้า (ช่วง ช่วง และหลินฮุ่ย) แล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างความตกลงระหว่างองค์การสวนสัตว์แห่งราชอาณาจักรไทย และสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่าแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่องการขยายเวลาความร่วมมือในด้านการวิจัยและอนุรักษ์หมีแพนด้า เป็นการลงนามในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม แต่ไม่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญาหรือที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง จึงไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากสถานะการอยู่ต่อประเทศไทยของหมีแพนด้า (ช่วงช่วงและหลินฮุ่ย) ตามความตกลงฯ ฉบับเดิมได้สิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ ทำให้ขณะนี้การอยู่ต่อประเทศไทยของหมีแพนด้าคู่นี้ อยู่ในสถานะที่ไม่มีความตกลงใดๆ รองรับ ซึ่งฝ่ายจีนเร่งรัดให้มีการลงนามความตกลงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

สารสำคัญของร่างความตกลงฯ สรุปได้ ดังนี้

๔.๑ ร่างความตกลงฯ มีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างไทยและจีน ในการวิจัยและอนุรักษ์หมีแพนด้าดำเนินต่อไป โดยขยายเวลาการอาศัยอยู่ของหมีแพนด้า “ช่วงช่วง” และ “หลินฮุ่ย” ในประเทศไทยตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป จนถึงวันที่โครงการความร่วมมือในการอนุรักษ์และวิจัยรอบใหม่จะเริ่มขึ้น หรือจนถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๖

๔.๒ ฝ่ายไทยต้องสนับสนุนเงินเพื่อเป็นกองทุนสำหรับการอนุรักษ์หมีแพนด้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนปีละ ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ และหากมีลูกหมีแพนด้าเกิดใหม่และมีชีวิตรอดเกิน ๑๒ เดือน ฝ่ายไทยต้องสนับสนุนเงินเพิ่มเติมอีกเป็นจำนวน ๘๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ

๔.๓ กรณีหากหมีแพนด้า “ช่วงช่วง” หรือ “หลินฮุ่ย” ตายลงในประเทศไทยด้วยเหตุที่เกิดจากความประมาทของฝ่ายไทย ฝ่ายไทยต้องจ่ายค่าชดเชยตัวละ ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ แต่ถ้าเป็นลูกหมีแพนด้าที่มีอายุเกิน ๑๒ เดือนต้องจ่ายค่าชดเชยตัวละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ

๔.๔ ในระหว่าง...

๔.๔ ในระหว่างการขนย้ายหมีแพนด้ากลับสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน ฝ่ายไทยจะต้องจัดทำประกันภัยในการขนย้ายเป็นจำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับหมีแพนด้าแต่ละตัว รวมทั้งลูกหมีแพนด้าที่มีอายุเกิน ๑๒ เดือน และฝ่ายจีนจะเป็นผู้รับผลประโยชน์สำหรับการประกันภัย

๔.๕ ข้อพิพาทใดๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการภายใต้ความตกลงฯ ให้ทั้งสองฝ่ายแก้ไขด้วยการเจรจาฉันมิตร หากการแก้ไขปัญหามิสามารถตกลงกันได้โดยการเจรจา ให้ระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการ

๔.๖ จัดทำความตกลงฯ เป็นคู่ฉบับภาษาจีนและภาษาอังกฤษ โดยทั้งสองฉบับมีคุณค่าเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เกิดความแตกต่างในการตีความ ให้ใช้ภาษาจีนเป็นเกณฑ์

ทั้งนี้ รายละเอียดร่างความตกลงฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่าจีนในโครงการอนุรักษ์หมีแพนด้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนปีละ ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน ๒ ปี ซึ่งองค์การสวนสัตว์จะเบิกจ่ายจากงบอุดหนุนจากรัฐบาลปีงบประมาณ ๒๕๕๗ หมวดเงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรไว้แล้ว

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศ ให้ข้อคิดเห็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) ไม่มีข้อขัดข้องในสารัตถะโดยรวมของร่างความตกลงฯ หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหมาะสม สอดคล้องตามนโยบาย และสามารถปฏิบัติได้ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีนัยสำคัญทางการเงินในทุกๆ ข้อบท

(๒) หากฝ่ายจีนยืนยันจัดทำความตกลงฯ คู่ฉบับภาษาจีน ฝ่ายไทยก็ควรจัดทำความตกลงฯ คู่ฉบับภาษาไทยด้วย และควรกำหนดให้ความตกลงฯ ทุกฉบับ มีคุณค่าเท่าเทียมกัน รวมทั้งในกรณีที่เกิดความแตกต่างในการตีความให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเกณฑ์

(๓) โดยที่ความตกลงฯ ฉบับนี้ เป็นความตกลงที่มีผลผูกพันในระดับรัฐบาล จึงเห็นควรยืนยันให้ระบวร “IN WITNESS WHEREOF, the Undersigned, being duly authorized there to by their respective Governments, have signed this Agreement.” ดังเช่นที่ปรากฏในความตกลงระหว่างทั้งสองฝ่ายฉบับลงวันที่ ๓ กันยายน ค.ศ. ๒๐๐๓

(๔) ความตกลงฯ เป็นการลงนามในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม แต่ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พร้อมทั้งขอความเห็นชอบบุคคล

ที่จะเป็น...

ที่จะเป็นผู้ลงนามบันทึกความตกลงฯ และเห็นชอบให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Power) ให้ผู้ลงนามดังกล่าวหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ปรับแก้ความตกลงฯ ตามข้อคิดเห็นของกระทรวงการต่างประเทศแล้ว อย่างไรก็ตาม ในประเด็นเรื่องการจัดทำความตกลงฯ คู่ฉบับภาษาไทยด้วย รวมทั้งในกรณีที่เกิดความแตกต่างในการตีความ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเกณฑ์นั้น ฝ่ายจีนยืนยันที่จะจัดทำความตกลงฯ เฉพาะภาษาจีนและภาษาอังกฤษ เนื่องจากความตกลงฯ ฉบับเดิม ไม่มีการจัดทำคู่ฉบับภาษาไทยเช่นกัน

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๗.๑ ให้ความเห็นชอบและอนุมัติการจัดทำความตกลงระหว่างองค์การสวนสัตว์แห่งราชอาณาจักรไทย และสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่าแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่องการขยายเวลาความร่วมมือในด้านการวิจัยและอนุรักษ์หมีแพนด้า หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขถ้อยคำในร่างความตกลงฯ ดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหารือร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศพิจารณาดำเนินการโดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง

๗.๒ เห็นชอบให้ประธานกรรมการองค์การสวนสัตว์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามความตกลงฯ

๗.๓ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Power) ให้ประธานกรรมการองค์การสวนสัตว์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก



(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม